

Vědci v Ostravě testují, jak se (nejen) běžci pohybují ve znečištěném ovzduší

Denik.cz, 6. 10. 2019

Ostravsko se smogem i exhalacemi a jihočeský region coby jeho nesrovnatelně čistší protipól. Odtud se rekrutují lidé do programu, jenž má pomoci odhalit vlivy prostředí na zdraví a životy.

Vedoucí projektu Daniel Jandačka s přístrojem pro magnetickou rezonanci pořízenou OU speciálně pro potřeby tohoto výzkumu. | Foto: archiv

„Je to suverénně největší vědecký projekt za poslední léta. Vždyť od dubna máme data teprve od třetiny z plánovaných 1500 lidí,“ říká Daniel Jandačka z Katedry studie lidského pohybu z Pedagogické fakulty na Ostravské univerzitě (OU). Je vedoucím zdejší části výzkumu, na němž dělá více než šedesátihlavý tým. A to na směny.

Dobrovolníka čeká opravdu komplexní testování – od přenocování ve spánkové laboratoři, přes odběry krve a zjišťování všemožných tělesných parametrů až po biomechanické i radiologické vyšetření. Poté získá sportovní náramek (fitbit) propojený s chytrým mobilem, jehož prostřednictvím bude celý rok poskytovat výzkumnému týmu potřebné údaje.

Katedra studie lidského pohybu na Fifejdách je pracovištěm, které má dokonce vlastní „tunel“ pro magnetickou rezonanci. „Pro účely vědecké činnosti nás tato technologie vyšla mnohem levněji, než zdravotnická zařízení,“ poznamenává Jandačka s tím, že angažují radiology a radiologické asistenty. Ti měří například metodou DXA tělesné složení.

„Ověřujeme, zda a jak může znečištěné ovzduší ovlivnit pohybově aktivní jedince. V naší části projektu potřebujeme šedesát procent běžců a čtyřicet procent neběžců, hledáme lidi, jimž není lhostejné prostředí, v němž žijí,“ vysvětluje Jandačka. OU dá dobrovolníkům 1100 korun... což je nesrovnatelné hodnotou informací, jež o sobě tito lidé obdrží.

Zapůjčené náramky fitbit navíc sledují jak jejich denní aktivitu, tak i úroveň znečištění v lokalitách, kde se pravidelně pohybují. „Napojí se na nejbližší monitorovací stanici, my díky tomu získáme zprávu o jejich chování například za smogové situace,“ pokračuje vědec z OU. Ta plánuje testovat běžce i neběžce celý příští rok a dva další vyhodnocovat.

„Tři dny v týdnu se věnujeme účastníkům z našeho regionu, další tři těm jihočeským. Svážíme je z Českých Budějovic, Jindřichova Hradce či Tábora do Ostravy, kde je ubytováváme a pracujeme s nimi,“ uvádí Jandačka. Do unikátního výzkumu vlivů průmyslového prostředí, jak dodává, je zapojeno taktéž přes padesát strážníků z našeho města.

Jde i o sperma policistů...

Běžci a neběžci testování v Ostravě jsou jednou ze čtyř součástí projektu Zdravé stárnutí v průmyslovém prostředí – Health Aging in Industrial Environment. HAIE – na kterém kromě pedagogické i lékařské fakulty OU dělají ústavy experimentální medicíny v Praze či

veterinárního lékařství v Brně. Vědci dále zkoumají maminky (a jejich děti před porodem i po něm), středněvěkou populaci (a její nemocnost) a též policisty sloužící na ulicích (a jejich reprodukční schopnosti zjišťované z odběru spermatu). Na webu www.4haie.cz se mohou hlásit dobrovolníci pro výzkum běžců.

Zdroj:

<https://www.denik.cz/regiony/vedci-testuji-jak-se-nejen-bezci-pohybují-ve-znecistenem-ovzduši-20191031.html>